

pokládat, že závada existuje, neučinil oznámení — zanedbal tedy povinnost zákonem mu uloženou. (!)

Při tom — musí-li býti již směnka pozastavena — je z toho přímo tragedie.

Dojde špatně kolkovaná směnka k protestu.

Nepozastavíte ji — přijde citelný předpis poplatkový po nejbližší revisi.

Pozastavíte ji — a přijde suchý přípis od ředitelství ústavu, který dal směnku protestovat.

Sice naprosto korektního tónu — ale povídající mezi řádky, že by neočekávali, že v několikaletém styku obchodním jednají s konfidentem, a napíší přímo, že »uznáte, že za těchto okolností nemůžeme do budoucna vás podobnými věcmi obtěžovati«.

Notář vyhověl zákonu a ztratí: Nejen veškeré legalisace, protesty, valné hromady atd. postiženého ústavu, ale i všech místních jiných peněžních ústavů, jež postižený ústav se sdělením věci důtklivě varoval. Kolik činí tato ztráta jen za rok!?

A nechtějte zapírat! Je vám sice známo, že úřad nemá sdělovat, kdo učinil pozastávku. To je ale velký omyl.

Jak vypadá dle §§ 11 a 14 zák. č. 48/28 platební rozkaz, ručí-li rukou společnou a nedílnou všichni, kdož přišli se smenkou jakkoliv do styku — kromě toho, kdo učinil pozastávku? Tak hloupý není žádný bankovní úředník, aby si hned z platebního rozkazu nemohl úředně zjistit, kdo jest vinníkem!

Všechno tohle potěšení může — a musí si notář opatřit za nejvýše 20 Kč honoráře. Buď doplácet, minimálně 100 Kč pokuty — nebo škodovat minimálně několik set ročně.

Tertium non datur.

To by to opravdu nešlo nějak šikovněji zařídit? Musí to být opravdu jen: »Icidit in Scyllam...?«

JUDr. František Matouš:

Z praxe.

Neustálé odklady a průtahy, které z důvodů povědomých odsunují zákon o pokoutnících do nekonečna, nutí poohlédnouti se, zdali účinnější provádění některých předpisů dosavadních bylo by s to aspoň poněkud, byť i jen prozatímně čeliti případům nejkřiklavějším. Pokoutnictví vzrůstá se včichledě, a někde uchvátilo čtvrtinu i více agendy listinné a tabulární celého okresu. Toto množství nesignovaných knihovnických žádostí a listin je dokládajících lze velmi snadno, takřka na prvý pohled, tříditi dle téhož či velmi si podobného způsobu sepisu, a při tom zejména podle stejného rukopisu nebo téchže typů písma strojového ve skupiny téže proveniencie. Ať již jest prokázatelné, že anonymnímu pisateli jejich dostává se za to úplaty, anebo jest možno pouze nepřímou usuzovati na jeho výdělečný úmysl a cíl ze značného počtu podání a listin od něho vyhotovených, jest tím vždycky dán předpoklad použití nařízení ministerstva spravedlnosti z 8. června 1857 č. 114 ř. z., jehož § 3 nařizuje, aby vyšetřování a stíhání pokoutnictví dělo se z moci úřední. Ustanovení tohoto, zachovaného výslovně článkem IV. uv. z. k c. ř. s., používá se však jenom po řídku, největšinou zůstává nepovšimnuto, ba zdá se, jakoby skoro vědomě vcházelo in abusum. Jen ojediněle a zase pouze u některých soudů knihovní referent, dokonale znající

materiál jemu docházející a osobně ho zpracovávající a proto spolehlivě rozpoznávající v něm výtvořiny pokoutnické pro typické stylisaci a úpravě jejich, zakročuje ex officio alespoň tam, kde výboje jejich jsou nejnapadnější. Povolává si žadatele nesignovaných tabulek, dotazuje se jich po původu jejich žádostí knihovnických a jich příloh, a tu nastane ovšem »nominatio auctoris«, který, jak vyjde na jevo, ani vše to neprovozuje z čiré lásky k bližnímu a v naprosto nezištné snaze býti mu zdarma nápomocen ve strastech a těžkostech s majetkem vezdejšími. Na to následuje více či méně důrazné upozornění, aby, nedovede-li toho kdo sám, na příště svěřoval vyhotovování takových písemností pouze osobám ku sepisování jejich oprávněným, jinak že by budoucně bylo nutno postupovati přísněji. Zákrok takový není ovšem valně působivým, zejména když pokoutník sám téměř zpravidla zůstane jím úplně nedotčen, ač stíhání jeho bylo by tu odůvodněně na snadě — přece však jest to rozhodně víc než nic, když všude jinde nelze se domoci ani toho. Postiženým jistě nebude předvolání k soudu nikterak příjemno a výsledek vnese mezi ně jistou nedůvěru i necht vůči pokoutníkovi, pro něž vzniklo jim takové oplétání s úřady, jímž pocítují se nemile dotčeni. Také důvody fiskální měly by spolupůsobiti při takovémto odkrývání pokoutnických officin, které nejen že daní neplatí, ale také jsou nepostižitelné zaručeně při rozmanitých kolkových a vůbec poplatkových poklescích, když důsledky jejich nejsou dobytny na těch, kdož především a přímo mají býti jimi strženi. Třebas by řízení, které lze zaváděti dle citovaného ministerského nařízení bylo prostředkem zřejmě jen palliativním, nelze je podceňovati, pokud není možno pokračovati rozhodněji a úspěšněji jinak, a běželo by hlavně o to, pohnouti referenta tabulárního, aby aspoň občas upřílišněnou rozpínavost pokoutnictví takto brzdil.

*

Při sjednávání zcizení nemovitostí snaží se některá z nastávajících smluvních stran zajistiti si, aby druhá jí »stála ve slově« tím, že ještě před sepisem smlouvy běží rovnou na berní úřad, a tam o své újmě, tedy jednostranně, trh dosud neuskutečněný »ohlásí«. Činí tak zejména tehdy, když předběžně smlouvání se nebylo právě nezviklatelné, nebo pro rozličné, jistě podezřelé okolky nelze někoho dostat k »zápisu«, aby »ohláška« taková donutila zdráhajícího se již, nebo stále ještě prodlévajícího k povolnosti. Nezřídká však takovéto vlastně svémocné hlášení děje se ze msty; když ujednávání neskončilo příznivě pro kohosi, ježto včasné naskytnutí se výhodnějších podmínek odjinud se nabízejících, nebo jinaké důvody měly v zápětí, že byla dána přednost komusi jinému. Pak jsou z toho jenom nedorozumění, mrzutosti, různá potahování s úřady, a často také poplatky zbytečně vyměřené ba i pokuty, jichž odpisy nebo zmírnění nesnadno lze vyrekurovati. Příliš horlivá snaha postihnouti poplatkově také všechny neknihovní převody nemovitostí (kde listiny píší se teprve pro posledního nabyvatele) mající poličeno jmenovitě též na takové případy, když jednání se účastní kdosi, nemající úředního oprávnění prostředkovatelství realitního a přece kupuje a prodává pro jiné — zpoplatňuje smahem i domnělá rozhodnutí, která byla by těžko žalovatelná, ježto postrádají podstatností smluvních, udržitelných a prokázatelných sporem. V oboru smluv uplatňuje se ovšem také

povědomý dualismus nazírání, kterýž zvláště vyšší instance v odůvodněných vyřízení stížností poplatkových důsledně zastávají, a zdůrazňují odlišná stanoviska práva poplatkového a občanského, jejichž předpisy se v tomto směru tím různí, že poplatnost jednání vzniká již za okolností, které občanskoprávně nestačí ještě ku platnosti a závažnosti smluv. Dlužno však uvážiti, že už povaha věci a bezpečnost právní neměly by připustiti, aby pouhé oznámení jednotlivcova, často vlastně obmyslné, učiněné namnoze toliko ústně do protokolu, všelijakým klíkyhákem podepsané, zřejmě na úkor ostatních účastníků, mohlo již postačiti ku zahájení řízení vymezovacího, v němž pokračuje se potom tak bezohledně, že ve zúčastněných spatřují se pouze utajovatelé domněle zamlčené smlouvy, s nimiž pak dle toho se jedná. Bylo by proto požadavkem nejprostší spravedlnosti a také nejprimitivnější solidnosti se strany úřadů, aby přijímána byla ohlášení smluv zamýšlených nebo již uzavřených jen od osob, jichž osobní totožnost byla by předem náležitě a věrohodně prokázána, a pouze tehdy, byla-li učiněna od obou stran smluvních, a děje-li se oznámení takové písemně, aby podání tato byla povinně opatřována ověřenými podpisy všech zúčastněných. Státní pokladna má zajisté hojně a vydatných zdrojů příjmových, pročez nemusí těžiti také z očividné neznalosti a vyložené zlovůle, neboť bylo by jí zajisté nedůstojno, kdyby z ohledů fiskálních nebylo lze učiniti přítrž svévoli jednotlivců.

Oslavu 79. narozenin presidenta republiky, T. G. Masaryka,

provází stav notářský projevem hluboké úcty a oddanosti. Byť by byly rozpor v nazírání na veřejné projevy presidentovy, v jednom zůstává — a jsem přesvědčen, že mluvím ze srdce celého o stavu — jednotný, že do vlnku naší mladé samostatnosti vytyčil se vysoko státnický zjev, který v rozhárané době sociálních zápasů dovedl vněsti klid a smír do vrstev neklidných a přenesl mladý stát přes hladinu ožehavých tužeb, národ, starých revolučních tradicí jak sociálních tak náboženských, do bezpečného přístavu státní samobytnosti, kde jsme uctíváni jako ostrov pořádku, rozumu a vnitřní konsolidace.

Stav notářský dal výraz u příležitosti 75. narozenin presidentových svým pocitům vůči zakladateli státu — stav notářský stále chová živé a vroucí pocity oddanosti pro hlavu státu a prosí Prozřetelnost, aby požehnání jemných, laskavých a subtilních rukou presidentových se nadále rozlévalo po všech vrstvách národa.

Dr. R. K.

O pensijním pojištění.

Zákon ze dne 21. února 1929 číslo 26 Sb. z. a nař., který jedná o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, řeší až dosud spornou otázku o tom, zda-li notářští koncipienti podléhají pensijnímu pojištění či nikoliv.

V § 1 ad. 1. se praví, že pojištěním povinni jsou úředníci (konceptní), jejichž činnost jest přípravou k tomuto povolání. Podle dřívější praxe nepodléhali notářští koncipienti pensijnímu pojištění, ježto právě byli v průpravné praxi, která byla ukončena jejich jmenováním a pensijní pojištění pro ně přestalo mít významu.

Ostatní kancelářští zaměstnanci podle téhož § ad. 2. vyjímají osoby zaměstnané čištěním, úklidem, hlášením, čistěním, posílkami, roznožováním písemností pouze cestou chemickou nebo mechanickou neb podobnými pracemi, byť i vedle této hlavní činnosti konali také práce druhu jiného, podléhají pojištění povinnosti tak jako dříve. Výslovně jsou zde jmenováni všichni zaměstnanci advokátů, notářů a patentních zástupců.

Předpisem o pojistné povinnosti kandidátů notářských budou ovšem značně zatíženy jak notářské kanceláře, tak kandidáti sami. Toto nepřijemné řešení zákonné jest vyváženo alespoň poněkud § 58. téhož zákona, podle něhož nároky z pojištění získané aspoň 60ti příspěvkovými měsíci, z nichž alespoň 30 bylo získáno na základě pojistné povinnosti, mohou být přes lhůtu 30 měsíců stanovenou v § 57, po případě 12měsíční

lhůtu stanovenou v § 60 zachovány bez jakéhokoliv omezení ve výši, ve které byly při zániku pojištěny, placením uznávacím poplatku 25 Kč ročně předem.

Tímto předpisem zachováti lze veškeré důchody zákonem výše citovaným upravené tedy důchod invalidní a starobní důchod vdovský, důchod vdovecký, důchody sirotčí, důchody rodičů a pohřebné.

Podmínkou ovšem je, aby pojištěnec řádně uznávací poplatek platil a to předem, jinak zaniká právo na zachování nároku.

Tímto způsobem může notář, který podléhal jako kandidát pojistné povinnosti a splnil alespoň podmínky § 58 pokud se týče § 57 a 60, pro případ svého předčasného úmrtí zachováti vdově a dítkám alespoň nejmenší důchod invalidní, který podle § 21 obnáší základní částku 3600 Kč, kterýžto důchod zvyšuje se pak o částky uvedené v tomto § za každý příspěvkový měsíc.

Ustanovení tohoto zákona jsou pro příslušníky obmyšlených stavů velmi důležitá a doufáme, že zahájená diskuse o předpisech tohoto zákona objasní některé body, které v praxi budou různým způsobem jistě vykládány.

Žádáme kolegy, aby ze své praxe případy tohoto různého výkladu zákona nám laskavě ihned sdělovali. Dr. V. S.

Z E D N E

Pan I. president nejvyššího soudu Dr. Popelka zaslal výkonnému výboru našeho spolku tyto dny děkovný příspěvek za učiněný projev, uveřejněný v únorovém čísle našeho listu.

Přípis ten, v němž pan první president projevuje radost, že tím uzavřen byl kruh shrnující v sobě všecken československý svět právnícký (soudcovstvo, advokacie a notářství), bude uložen v archivu našeho spolku jakožto vzácný dokument, jak daleko odvážila se troufalost německá vůči národnímu rázu našeho československého státu.

Osobní. President republiky vyslovil rozhodnutím ze dne 15. února 1929 notář. úředníku v Uh. Ostrohu, nyní žijícímu na odpočinku ve Starém Městě u Uh. Hradiště, panu Innocenci Spatziererovi uznání za věrnou a svědomitou službu, kterou konal více než 50 let v notářské kanceláři v Uh. Ostrohu.

Fond Dra Karla Batka. Spolek československých kandidátů notářství usnesl se ve své výborové schůzi ze dne 16. března 1929, aby k uctění památky zesnulého notáře pana Vladimíra Skrovného v Humpolci, vzácného stavovského pracovníka, milého přítele a víceletého starosty Spolku kandidátů, jehož předčasně smrti vzpomenu Spolek vřelou posmrtnou vzpomínkou, věnována byla částka 100 Kč Batkovu fondu.

Zesnulému bude zachována pro vždy čestná památka.

JUDr. Florian Drápal: Glosy k civilnímu procesu. Nakladatelství Humana, Letovice 1926. — Týž: Ze sporného a nesporného řízení. Nakladatelství Anima, Brno. 1927. Cena 26 Kč. — Autor není nováčkem na poli procesní literatury. Vydal již několik spisů velmi pozoruhodných na př. »Kompetence civilních soudů de lege ferenda«. Také v přítomných spisech pojednává zajímavým způsobem o celé řadě otázek z civilního sporného i nesporného řízení, na které sebevědomě odpovídá. Většinou zabývá se praktickými případy, které rozebírá, cituje při tom bohatou literaturu i judikaturu, což budí respekt a uznání. Na př. v jediném jen pojednání »Jak uplatníme materiální kompensaci podle formálního práva« cituje více než dvacetpět rozhodnutí. Lze tedy obě knihy právníkům theoretikům i praktikům vřele doporučiti. Já bych spíše autora než veřejnost na něco upozornil. Je dobře totiž, máme-li sebevědomí, vždyť to sjednává duševní klid a budí důvěru v úspěch, ale současně je radno šetřiti citů soupeřových (viz str. 65, 71 a j.). A vytyká-li již autor v samostatné stati nejvyššímu soudu jeho styl (str. 181), nečiní právě ideální dojem. Čteme-li v jeho knize takové perly »jako rozhodování o žalobcově návrze (!)« a j. toho druhu. Ostatně lze doufat, že autor se napraví, doznává-li sám, že podlehl sugestivnímu vlivu zbyrokratělého prý slohu nejvyššího soudu. F. v. p.

K boji o uzákonění nového notářského řádu. »Notariats-Zeitung« Spolku německých notářů přináší v lednovém čísle zmínku o tom, že prý komory brněnská, olomoucká a opavská učinily jednomyslně usnesení ve smyslu náhledu, obsaženého v úvodním článku tohoto čísla pod záhlavím »Zum Neujahr!«.